Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KUK/22bdKOMU156/22
Názov predmetu	žurnalistická fotografia II.
Rozsah	2C
Počet kreditov	2
Vyučujúci	Mgr. Ivana Galat (prednášajúci), doc. MgA. Jozef Sedlák (prednášajúci)

Cieľ

Cieľom predmetu je oboznámiť študentov s teóriou žurnalistickej fotografie. Po absolvovaní teoretickej prípravy bude dôraz kladený na štúdium a osvojenie si praktických zručností pri tvorbe vizuálnych komunikátov. Neskôr by mali svoje poznatky i skúsenosti z technickej oblasti aplikovať v podobe spracovania konečného obrazového digitálneho výstupu - série fotografií.
Kľúčové slová: žurnalistická fotografia, obrazový komunikát, dokumentárna fotografia, informácia, skladba obrazu

Podmienky na absolvovanie predmetu

Úspešné absolvovanie predmetu podmieňuje pravidelná účasť na výučbe, povolené sú max.
3 absencie (v prípade individuálneho študijného plánu je nutná minimálne 50% účasť na prednáškach).
Zároveň sa však do hodnotenia premieta aj aktivita na prednáškach, zapájanie sa do analýz preberaného učiva ale najmä pravidelné konzultovanie praktických zadaní.
Študent môže získať spolu 100 bodov (100 %):
• 50 % hodnotenia predstavuje realizácia a prezentácia dvoch autorských fotografických cvičení, ktoré musia byť obsahovo a formálne previazané s preberaným učivom predmetu (25 + 25 bodov).
• 50 % hodnotenia predstavuje realizácia a prezentácia uceleného autorského praktického výstupu – série fotografií na aktuálne zadanú tému, ktorú každý semester modifikuje garant predmetu. (napr. portrét osobnosti/reportážny portrét blízkeho človeka, street fotografia, dokumentárna alebo reportážna fotografia v exteriéri, aktivistická fotografia, fotografia ako svedectvo doby, environmentálny dokument, politický dokument a pod.).
Témy musia byť obsahovo a formálne previazané s učivom predmetu a teda musia nadväzovať na kontexty tvorby kľúčových autorov z dejín umenia a fotografie (50 bodov). Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať minimálne 58 % bodov (celkovo 58 bodov zo 100).
Záverečná hodnotiaca stupnica:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Priebežné hodnotenie

Priebežné hodnotenie nie je. Pri konečnom známkovaní sa zohľadňuje tvorivý a kreatívny proces - praktická realizácia zadaných tém -, zamerianie sa na praktickú realizáciu teoretických poznatkov, štruktúry a výrazových prostriedkov žurnalistickej fotografie. Formou osobného prístupu (pedagóg – študent) a dostatočného časového priestoru na konzultácie sa sústredíme na tvorivý proces, analytické myslenie, kreativitu a taktiež na technologické zvládnutie tém, postprodukciu a konečný výstup.

Záverečné hodnotenie

Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať minimálne 60 % bodov (celkovo 60 bodov zo 100). Záverečná hodnotiaca stupnica:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu nadobudne tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie:
• Predmet žurnalistická fotografia I. je zameraný na komunikáciu v médiu fotografie, analýzu súčasného stavu estetiky a tvorby v dokumentárnej fotografii so zameraním na žurnalistický žáner, poznávanie teoretickej štruktúry média fotografie z hľadiska objektívnej (subjektívnej) komunikácie, výrazových prvkov média fotografie, ktoré využíva žurnalistická fotografia. Predmet sa tiež zameriava na produkčnú a postprodukčnú zložku tvorivého procesu v žurnalistickej fotografii, zameranie a využitie dokumentu na zvýšenie kreatívneho myslenia, tvorivosti, improvizácie, sociologického a konceptuálneho uvažovania, psychológie a etiky obrazu. Poznávanie fotografie ako samostatného komunikačného média s vlastnou históriou, prepojenia fotografie s textom. Za každou dobrou žurnalistickou fotografiou sa skrýva silný príbeh o človeku, ľudských vzťahoch a živote.
• Cvičenie je zamerané aj na zvýšenie kreatívneho myslenia a tvorivosti študentov, pričom pedagogický proces prebieha v dvoch blokoch:
• 1. Základné teoreticko-metodologické východiská – v tomto vstupnom bloku sa študenti oboznámia s podstatou a významom teórie fotografie z hľadiska vnútornej štruktúry média fotografie, vývoja estetiky fotografie v období moderny a postmoderny, súčasných trendov, diferenciácie vizuálnych jazykov používaných vo fotografii. V nadväznosti na spomenuté teoreticko-metodologické východiská média fotografie sa oboznámia s konkrétnymi témami a zadaniami. Každé zadanie praktického cvičenia je okrem teoretického zdôvodnenia a analýzy doplnené bohatou obrazovou prílohou, dokumentujúcou rôzne polohy a prístupy tvorivého procesu.
• 2. Tvorivý a kreatívny proces – praktická realizácia zadaných tém. V rámci tohto bloku sa predovšetkým zameriame na praktické overenie teoretických poznatkov vnútornej štruktúry a výrazových prvkov média fotografie. Formou osobného prístupu (pedagóg – študent) a dostatočného časového priestoru na konzultácie sa sústredíme na tvorivý proces, analytické myslenie, kreativitu a taktiež na technologické zvládnutie tém, postprodukciu a finálnu prezentáciu semestrálneho projektu. Študent si tak rozvíja digitálne kompetencie, analytické schopnosti, komunikačné a prezentačné zručnosti, ako aj schopnosť argumentácie, posilní si kreativitu, rozvíja si logické myslenie. Dokáže aktívne hľadať prepojenia a súvislosti medzi teoretickými poznatkami a ich praktickou aplikáciou, kultivuje a cibrí svoj vizuálny jazyk, všíma si celospoločenské problémy a funkciu fotografického obrazu v kontexte masmediálnych štúdií.

Stručná osnova predmetu

Osnova predmetu je rozdelená na jednotlivé procesno-tvorivé fázy:
1. Úvodné stretnutie, teoretické zdôvodnenie tém.
2. Stručný prehľad dejín žurnalistickej fotografie v kontexte mediálnych štúdií.
3. Teoreticko-praktické východiská k semestrálnej téme. Prezentácia praktických ukážok, autorov a diel (svetová a domáca scéna významných autorov), ktoré sa viažu k prvej zadanej téme.
4. Teoreticko-praktické východiská k semestrálnej téme. Prezentácia praktických ukážok, autorov a diel (svetová a domáca scéna významných autorov), ktoré sa viažu k prvej zadanej téme.
5. Diskusia, konzultácie konceptov a rozpracovania k prvej zadanej téme.
6. Diskusia, konzultácie konceptov a rozpracovania k prvej zadanej téme.
7. Teoreticko-praktické východiská k semestrálnej téme. Prezentácia praktických ukážok, autorov a diel (svetová a domáca scéna významných autorov), ktoré sa viažu k druhej zadanej téme.
8. Teoreticko-praktické východiská k semestrálnej téme. Prezentácia praktických ukážok, autorov a diel (svetová a domáca scéna významných autorov), ktoré sa viažu k druhej zadanej téme.
9. Pozvaná prednáška s hosťom – fotoreportérom, odborníkom z praxe.
10. Diskusia, konzultácie konceptov a rozpracovania k druhej zadanej téme.
11. Diskusia, konzultácie konceptov a rozpracovania k druhej zadanej téme.
12. Dodatočné konzultácie, zhodnotenie semestra. Praktické informácie ohľadom odovzdania realizovaných diel (digitálnych fotografií v elektronickej podobe) v príslušnom rozsahu podľa dohody s pedagógom a náročnosti tém.

Sylabus predmetu

- objasnenie a vysvetlenie základných pojmov v žurnalistickej fotografii
- zoznámenie sa so základnými žánrami a subžánrami žurnalistickej fotografie
- zadanie semestrálnej práce (digitálny výstup)
- doplňujúce oboznamovanie študentov s úlohou a dôležitosťou žurnalistickej fotografii v masmediálnej komunikácii

Odporúčaná literatúra

Barthes, R. (2005). Světlá komora [Poznámka k fotografii]. Artfórum.
Císař, K., ed. (2004). Co je to fotografie. Herrmann & synové.
Hlaváč, Ľ. (1987). Dejiny fotografie. Osveta Martin.
Hlaváč, Ľ. (1989). Dejiny slovenskej fotografie. Osveta Martin.
Hrabušický, A., Macek, V. (2001). Slovenská fotografia 1925-2000. SNG.
Lábová, A., Láb, F. (2009). Soumrak fotožurnalismu? Manipulace fotografií v digitální éře. Karolinum.
Láb, F. (2022). Postdigitální fotografie. Karolinum.
Mrázková, D. (1985). Příběh fotografie. Mladá fronta.
Rónai, Peter, Sedlák, Jozef, Cepková, Petra. Fotografia program komunikácie. (2011). FMK UCM.
Sedlák, Jozef. (2021). Združenie fotografov amatérov YMCA a Fotoskupiny KSTL Bratislava. Vývoj a aktivity v období 1924 – 1948. Fotofo.
Sedlák, Jozef. (2023). Petrk, Béla, kňaz, fotograf, kronikár. Foart /Fotofo.
Sontagová, S. (2011). S bolestí druhých před očima. Paseka.
Silverio, R.(2007). Postmoderní fotografie. AMU.
Stratený čas, Slovensko 1969-1989 v dokumentárnej fotografii. (2007). SNG.
Sedlák, J. (2023). Fotomontáž. FMK, UCM, Trnava.
Sedlák, J., Lančarič, P., Jonisová, Kramara, E., Mayerová, Svítok, K. (2025). FMK, UCM, Trnava.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský jazyk, anglický jazyk

Poznámky

Kľúčové slová: Žurnalistická fotografia, dokumentárna fotografia, reportážna fotografia, digitálna fotografia, reportážny portrét, vizuálna komunikácia, stavba, skladba obrazu, fotografia ako svedectvo doby, objektívna a subjaktívna realita, optická hygiena a etika obrazu, metafora, odkaz, obrazové plány, fotografia ako magická nadrealita, čas, časovosť, výrazové prvky fotografie, ostrosť, neostrosť, kompozícia, dekompozícia, popredie, pozadie, postprodukcia.